

Canon LO

Een blik op 150 jaar lichamelijke opvoeding

In deze rubriek brengen we vensters van de canon onder de aandacht. Daaruit pikken we nu de periode van het begin van de vorige eeuw en we kijken dan naar het venster van 1890 waar we lezen dat gymnastiek verplicht wordt op de lagere school. Ook toen was er al sprake van een stevige lobby in Den Haag...

Redactie: Hans Dijkhoff

G Gymnastiek een verplicht vak in het lager onderwijs

Een sterke positie in de vakbondswereld

De in 1862 opgerichte 'Vereeniging van Onderwijzers in de Gymnastiek' zocht snel de politiek op. In vele 'adressen' aan de minister van Binnenlandse Zaken (waar onderwijs destijds onder viel) werd gepleit voor een vaste plaats van het gymnastiek in het onderwijs. Resultaat bleef niet uit en zo werd vanaf 1890 gymnastiek bij Koninklijk Besluit (8 december 1889) een verplicht vak in het lager onderwijs.

Het informeren van Tweede Kamerleden, teneinde deze te bewegen de minister te beïnvloeden, vond incidenteel plaats en altijd informeel. Pas in 1983 gebeurde het informeren van de Kamer in volle omvang. Aanleiding waren de grote bezuinigingen die het kabinet Lubbers I moest doorvoeren en het vak lichamelijke oefening zwaar zouden treffen. De protesten van de vakvereniging hadden gedeeltelijk succes.

Vanaf die tijd werden de contacten met politieke partijen geïntensiveerd en klonken de standpunten van de KVLO met regelmaat door bij de verschillende begrotingsbehandelingen in de Tweede Kamer. Gelijktijdig was sprake van regelmatig overleg op beleidsniveau met ambtenaren van het ministerie en werden debatten met politici georganiseerd. Zodoende kon invloed worden uitgeoefend en snel worden gereageerd op naderende voorstellen. Als gevolg daarvan verwierf de KVLO een sterke positie in de vakbondswereld.

Vanaf de jaren negentig van de twintigste eeuw werd de samenwerking tussen de KVLO en NOC*NSF, de Vereniging van Sport en Gemeenten (VSG) en het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB) geïntensiveerd en gezamenlijk werd gewezen op het belang van de lichamelijke opvoeding.

FOTO: ARCHIEF KVLO

Protest tegen HOS-maatregel

Literatuurverwijzingen

- Bax, H. (2010). *De samenleving over de kwaliteit van bewegen & sport op school*. Zeist: Jan Luiting Fonds, 262 p. Handelingen Tweede Kamer der Staten-Generaal. *Historisch Nieuwsblad*, jaargang 2002, nummer 7.
- Kramer, J.P. en Lommen, N. (1987). *Geschiedenis van de Lichamelijke Opvoeding in Nederland*. Zeist: Jan Luiting Fonds, 284 p.
- Mijnhardt, W.W. en Wichers, A.J. (red.; 1984). *Om het algemeen volksgeluk: twee eeuwen particulier initiatief 1784-1984. Gedenkboek ter gelegenheid van het 200-jarig bestaan van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen*. Edam: Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, 429 p.
- Tilborg, C.G.A.T. van (2000). *Sedimenten van sentimenten: 75 jaar Academie voor Lichamelijke Opvoeding Tilburg*. Tilburg: Fontys Sporthogeschool. Deel 1: Status nascendi 1924-1956, p. 20-25; 189-191; Deel 2: Status renovandi 1956-1986, p. 14-16; Deel 3: Status maturandi 1986-1999, p. 16.
- Externe links
- Bibliotheek en databanken van Radboud Universiteit Nijmegen
 - Bibliotheek en databanken van Tilburg University
 - Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen in Groningen
 - Het nationaal geheugen van Nederland
 - Parlementaire documenten
 - Vakvereniging KVLO
 - Vereniging Sport en Gemeenten ◀